

Kongres pracy. Sytuacja osób starszych na rynku pracy
BRPO, Warszawa, 21.06.2023

Uwarunkowania i konsekwencje pracy osób starszych

Piotr Szukalski

Instytut Socjologii UŁ

piotr.szukalski@uni.lodz.pl

Cel

- Prezentacja kluczowych uwarunkowań i konsekwencji pracy osób starszych

Uwarunkowania: mikro

- Dotychczasowy przebieg kariery zawodowej (branża, zawód, stanowisko, uciążliwość pracy)
- Wysokość dochodu alternatywnego wobec wynagrodzenia
- Stan zdrowia (połowa osób w wieku 50-59 ocenia swoje zdrowie poniżej dobrego, 64% w wieku 60-69 – GUS, *Stan zdrowia ludności Polski w 2019*)
- System wartości (praca, czas wolny, cultural age-deadline)
- Obowiązki wynikające ze statusu rodzinnego i etapu życia (32,6% pomaga w prowadzeniu innego gospodarstwa domowego; 28,3% w pielęgnacji w chorobie lub w opiece – PolSenior2)
- Inne, realizowane, satysfakcjonujące kariery
- Gotowość pracodawcy do dalszego zatrudnienia/łatwość znalezienia pracy
- Gotowość (potencjalnego) pracodawcy do elastycznych form pracy

Uwarunkowania: mezo

- Sytuacja na lokalnym rynku pracy (bezrobocie, wynagrodzenia)
- Dostęp do instytucji wychowawczo-opiekuńczych i opiekuńczo-pielęgnacyjnych
- System wartości (łącznie karier, cultural age deadline)

Uwarunkowania: makro

- **Sytuacja gospodarcza** (bezrobocie, struktura gospodarki)
- **Polityka rynku pracy** (specjalne instrumenty wspierania aktywności zawodowej osób starszych)
- **System emerytalny** (hojność świadczeń, warunki uzyskania uprawnień emerytalnych)
- **System opieki zdrowotnej** (dostęp do POZ, specjalistów, rehabilitacji medycznej i zawodowej)

Konsekwencje: mikro

- Wyższe bieżące i przyszłe dochody, wyższa konsumpcja
- Większa dbałość o zdrowie, zwiększanie się „dolegliwości zawodowych”
- Większa konkurencja różnych karier o czas
- Wzrost poczucia przydatności i sensu życia

Konsekwencje: mezo

- Większa konsumpcja
- Większa produkcja dóbr i usług
- Wyższe dochody z podatków od osób fizycznych

Konsekwencje: makro

- Niższe bieżące wydatki na zabezpieczenie społeczne
- Wyższe podatki (osoby fizyczne, przedsiębiorstwa)
- Wyższy PKB

Podsumowanie

- W triadzie pracownik-przedsiębiorca-społeczeństwo dłuższa aktywność zawodowa oznacza najczęściej sytuację win-win-win
- Zwiększający się powoli udział branż i stanowisk pracy, gdzie łatwiej o dłuższą aktywność zawodową
- Silne uzależnienie niektórych branż od starszych pracowników (sektor publiczny)

- Dziękuję za uwagę!
- piotr.szukalski@uni.lodz.pl